

21. Poteryaylo I. Srednesrochnoe planirovanie v byudzhetnom protsesse Ukrainy // Vestnik KNTEU. – 2009. – № 4. – S. 38-45.

22. Semenenko O.G. Analitichne planuvannya rozvitku molochnoyi galuzi na osnovi metodu analizu ierarhiy: zb. nauk. pr. // Ekonomichniy visnik universitetu: zbirnik naukovih prats uchenih ta aspirantiv. Vipusk 16/1. - Zb. nauk. pr. – Pereyaslav-Hm.: DVNZ Pr-Hm. DPU. - 2011. – S. 49-55.

23. Zatonatska T.G., Shimanska O.A. Serednostrokovye prognozuvannya byudzhetnih vidatkiv: zarubizhniy dosvid // Finansi Ukraini : naukovо-teoretichniy ta informatsiyno-praktichniy zhurnal Ministerstva finansiv Ukraini. - 2012. - № 1. - S. 67-77.

24. Suntsova O.O. Mistsevi finansi. Navch. posib.[dlya stud. vishch. navch. zakl. K.: Tsentр uchbovoy literaturi, 2008. – 488 s.

25. Uskov I.V. Teoretichni pidhodi do dosyagnennya zbalansovanosti mistsevih byudzhetiv // Ekonomika, finansi, pravo. – 2011. - № 4. - S. 19-22.

ДАНИ ПРО АВТОРІВ

Семененко Олена Газисівна, старший викладач кафедри політичної економії

e-mail: gazisovna@mail.ru

Зелик Сергій Сергійович, викладач кафедри політичної економії

e-mail: fazer400@ukr.net

Боголіб Максим Анатольович, викладач кафедри політичної економії

e-mail: boholib@mail.ru

ДВНЗ «Переяслав-Хмельницький ДПУ імені Григорія Сковороди»,

вул. Сухомлинського, 30, м. Переяслав-Хмельницький, Київська обл., Україна, 08401

ДАНИЕ ОБ АВТОРАХ

Семененко Елена Газисовна, старший преподаватель кафедры политической экономики

e-mail: gazisovna@mail.ru

Зелик Сергей Сергеевич, преподаватель кафедры политической экономики

e-mail: fazer400@ukr.net

Боголиб Максим Анатольевич, преподаватель кафедры политической экономики

e-mail: boholib@mail.ru

ГВУЗ «Переяслав-Хмельницький ГПУ імені Григорія Сковороди»,

ул. Сухомлинского, 30, г. Переяслав-Хмельницький, Киевская обл., Украина, 08401

INFORMATION ABOUT AUTHORS

Semenenko Elena Hazysovna, Senior Lecturer, Department of Political Economy

e-mail: gazisovna@mail.ru

Zelyk Sergey Serheevych, teacher, Department of Political Economy

e-mail: fazer400@ukr.net

Boholib Maxim Anatolievich, teacher, Department of Political Economy

e-mail: boholib@mail.ru

«Pereyaslav-Khmelnytsky Hryhoriy Skovoroda State Pedagogical University»

Suhomlinsky Str., 30, Pereyaslav-Khmelnytsky, Kyiv region, 08401, Ukraine

УДК 658.14/.17

РЕФІНАНСУВАННЯ ДЕБІТОРСЬКОЇ ЗАБОРГОВАНОСТІ ЯК ЗАСІБ ПІДВИЩЕННЯ ФІНАНСОВОЇ СТІЙКОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

Чередник В.А.

Предметом дослідження виступає система фінансових операцій як категорій, котрі забезпечують підвищення платоспособності підприємства.

Мета написання статті. Полягає в дослідженні шляхів покращення управління дебіторською заборгованістю підприємства, визначення методів рефінансування.

Завдання дослідження. Розглянути основні форми рефінансування дебіторської заборгованості, зокрема такі як: факторинг, форфейтинг, облік векселів, виданих покупцям продукції.

Методологія проведення роботи. Робота виконана за результатами дослідження сучасних вітчизняних і зарубіжних поглядів вчених на управління дебіторською заборгованістю.

Результати роботи. Висвітлено основні форми рефінансування дебіторської заборгованості та визначено переваги застосування: факторингу, форфейтингу, обліку векселів, виданих покупцям продукції.

Галузь застосування результатів полягає в тому, що викладені пропозиції з питань рефінансування дебіторської заборгованості можуть бути використані керівниками та фахівцями

підприємств з метою підвищення якості та ефективності управління дебіторською заборгованістю.

Висновки Отже, використання форм рефінансування дебіторської заборгованості не лише дасть змогу підприємствам уникнути кризових явищ, а й стане потужним поштовхом для його подальшого розвитку, отримання великих прибутків, сприятиме підвищенню показників фінансової стійкості та збільшенню ринкової вартості підприємств.

Ключові слова: дебіторська заборгованість; факторинг; форфейтинг; облік векселів, виданих покупцям продукції; рефінансування дебіторської заборгованості; фінансова стійкість.

РЕФИНАНСИРОВАНИЕ ДЕБИТОРСКОЙ ЗАДОЛЖЕННОСТИ КАК СРЕДСТВО ПОВЫШЕНИЯ ФИНАНСОВОЙ УСТОЙЧИВОСТИ ПРЕДПРИЯТИЯ

Чередник В.А.

Предметом исследования выступает система финансовых операций как категорий, которые обеспечивают повышение платоспособности предприятия.

Цель написания статьи. Заключается в исследовании путей улучшения управления дебиторской задолженностью предприятия, определение методов рефинансирования.

Задачи исследования. Рассмотрим основные формы рефинансирования дебиторской задолженности, в том числе такие как: факторинг, форфейтинг, учет векселей, выданных покупателям продукции.

Методология проведения работы. Работа выполнена по результатам исследования современных отечественных и зарубежных взглядов ученых на управление дебиторской задолженностью.

Результаты работы. Освещены основные формы рефинансирования дебиторской задолженности и определены преимущества применения: факторинга, форфейтинга, учета векселей, выданных покупателям продукции

Область применения заключается в том, что изложенные предложения по вопросам рефинансирования дебиторской задолженности могут быть использованы руководителями и специалистами предприятий с целью повышения качества и эффективности управления дебиторской задолженностью.

Выводы Таким образом, использование форм рефинансирования дебиторской задолженности не только позволит предприятиям избежать кризисных явлений, но и станет мощным толчком для его дальнейшего развития, получения больших прибылей, будет способствовать повышению показателей финансовой устойчивости и увеличению рыночной стоимости предприятий.

Ключевые слова: дебиторская задолженность; факторинг; форфейтинг; учет векселей, выданных покупателям продукции; рефинансирования дебиторской задолженности; финансовая устойчивость.

REFINANCING OF RECEIVABLES AS A MEAN OF IMPROVING THE ENTERPRISE'S FINANCIAL STABILITY

Cherednyk V.A.

The subject of research is the system of financial transactions as categories that provide increase the enterprise's solvency.

The purpose of research is to study ways of improving the enterprise's receivables management and to determine the methods of their restructuring.

Research tasks are to consider the basic forms of receivables refinancing, particularly such as factoring, forfeiting, discounting, which given out for customers of products.

Methodology of scientific research was based on research of modern domestic and foreign scientists' views as regards the receivables management.

The results of scientific research are to clear up the basic forms of receivables refinancing and to determine the advantages of their application: factoring, forfeiting, discounting, which given out for customers of products.

Practical implications. Offered recommendations for receivables refinancing may be used by leaders and experts of enterprises to improve the quality and efficiency of the receivables management.

Conclusions. Thus, application forms of receivables refinancing not only will help avoid the crisis for enterprises, but will be a powerful impetus for its further development, obtaining large profits, improving indicators of financial stability and increase the enterprises' market value.

Key words: receivables; factoring; forfeiting; discounting, which given out for customers of products; refinancing of receivables; financial stability.

Актуальність. Стан дебіторської заборгованості підприємства, його розмір і якість мають сильний вплив на фінансовий стан підприємства. Дебіторська заборгованість, яка протягом тривалого часу не повертається, перш за все погіршує фінансовий стан підприємства, тобто відбувається погіршення платоспроможності підприємства, внаслідок недоотримання грошових коштів. Крім того, відбувається сповільнення оборотності грошових коштів. Унаслідок дії цих факторів збільшується кредиторська

заборгованість підприємства перед своїми постачальниками. Зниження рівня платоспроможності підприємства становить загрозу погіршення результатів діяльності та гальмування його розвитку.

Важливу роль в управлінні дебіторською заборгованістю відіграє рефінансування дебіторської заборгованості, що являє собою систему фінансових операцій, які забезпечують прискорену трансформацію дебіторської заборгованості у грошові активи.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Теоретичні та методологічні аспекти політики управління дебіторською заборгованістю знайшли відображення в наукових працях багатьох вітчизняних та зарубіжних науковців і практиків, серед яких: І. Бланк, Ф. Бутинець, Дж. Ван Хорн, В.П. Завгородній, О. Іванілов, С. Кузнецова, В.О. Лялина, А.А. Мазаракі, С.І. Маслова, Н. Новікова, А. Поддєрьогіна, І. Пономарьов, В. Сопко, І. Данильчук, М. Уткіна та інших.

Метою статті Метою дослідження є визначення шляхів покращення управління дебіторською заборгованістю підприємства.

Виклад основного матеріалу дослідження. Нині переважна більшість підприємств виявилася неспроможною ефективно управляти дебіторською заборгованістю, яка завдає економічної шкоди підприємству-кредитору – гроші втрачають свою купівельну спроможність внаслідок інфляції, зростають збитки від втрачених можливостей, підприємство виплачує банку відсоток за кредит, пов'язаний із нестачею власних оборотних коштів. Як правило, українські підприємства мало використовують загальноприйняті у світовій практиці методи управління дебіторською заборгованістю.

Управління дебіторською заборгованістю зводиться лише до її обліку, що призводить до втрати фінансових ресурсів підприємства і зменшує ефективність управління ними [4, с. 59].

Рефінансування дебіторської заборгованості – це система фінансових операцій, що забезпечують прискорену конвертацію дебіторської заборгованості в грошові активи [2].

Незалежно від виду операції, рефінансування її використання базується на єдиних принципах:

- загальні витрати на рефінансування не повинні перевищувати очікуваний прибуток від використання вивільнених коштів у господарському обороті;

- витрати на рефінансування не повинні перевищувати вартості короткострокових кредитів для підтримки платоспроможності підприємства до інкасації дебіторської заборгованості;

- витрати на рефінансування не повинні перевищувати інфляційні втрати у випадку затримки платежів.

Основними методами рефінансування дебіторської заборгованості є:

- факторинг;

- облік векселів, виданих покупцям продукції;

- форфейтинг [3, с. 83].

Факторинг – банківська операція, що проводиться на комісійних умовах та договірних засадах. Основна задача факторингу – це забезпечення системи взаємовідносин покупця та постачальника товарів при якій постачальник міг би надавати конкурентні відстрочення платежу своїм клієнтам, не відчуваючи при ньому дефіциту в обігових коштах.

Основне завдання факторингу – забезпечити таку систему взаємовідносин з покупцями, при якій постачальник міг би надавати конкурентні відстрочки платежу своїм клієнтам, не відчуваючи при цьому дефіциту в оборотних коштах. Це можливо завдяки достроковому фінансуванню поставок з відстрочкою платежу банком-фактором зручному для постачальника режимі.

Схема факторингу. Джерело: [7]

Схема факторингу виглядає наступним чином:

1. Поставка товару на умовах відстрочки платежу.

2. Уступка права вимоги боргу за поставання Банку (або Фактору).

3. Фінансування (до 90% від суми поставленого товару) відразу після поставки.

4. Оплата за поставлений товар.

5. Виплата залишку коштів з поставки за мінусом комісії Фактора.

Фінансування здійснюється в день надання накладної на відвантажену партію товару. Розмір дострокового платежу становить до 90% від суми поставки. Залишок коштів (від 10%) за вирахуванням комісії Фактора повертається відразу після оплати поставки покупцем [7].

За час існування факторингу в Україні було виділено ряд переваг та можливостей, які він надає поряд з іншими інструментами рефінансування:

- гарантована відсутність іммобілізації оборотних коштів у дебіторську заборгованість;
- відсутність застави;
- прискорення оборотності коштів;
- розширення клієнтської бази та встановлення стабільних відносин з покупцями, які матимуть можливість закупати товар з відстрочкою оплати;
- можливість здійснювати оптові закупки за більш вигідними цінами та підтримувати розширений асортимент продукції;
- поліпшення ділового іміджу та платоспроможності через можливість проведення своєчасних розрахунків зі своїми кредиторами;
- зміцнення ринкової позиції [6, с. 167].

Облік векселів, які надаються покупцям продукції, є фінансовою операцією з продажу їх банку або другому фінансовому інституту, другому суб'єкту господарювання за визначеною (дисконтною) ціною, яка встановлюється залежно від їх номіналу, строку погашень та облікової вексельної ставки. Облікова вексельна ставка містить: середню депозитну ставку, ставку комісійної винагороди, а також рівень премії за ризик у разі сумнівної платоспроможності векселедавача. Зазначена операція може бути здійснена тільки щодо переказаного векселя.

За цієї форми рефінансування вексель продається банку з дисконтом (знижкою з ціни). Ставка дисконту в цьому випадку є ціною рефінансування і обчислюється за формулою:

$$CT_{\theta} = \frac{(B_n \times D_n \times CT_n)}{100\%} \times 360 \text{ дн.}, \quad (1)$$

де CT_{θ} – ставка дисконту, (%);

B_n – номінал векселя (грн.);

D_n – кількість днів до оплати векселя (днів);

CT_n – ставка банківського процента з урахуванням премії за ризик (%);

360 дн. – 360 днів.

Маючи статус цінного папера перехідний вексель може бути також предметом купівлі-продажу на фондовому ринку, а в окремих випадках загальні витрати на рефінансування складаються із виплаченої біржовим посередником комісійної винагороди та можливої курсової різниці при продажу векселя за ціною, меншою за номінал.

Переваги такої форми рефінансування для підприємства-постачальника полягають у:

- гарантії, що кредити, які надає підприємство своїм контрагентам, можуть бути рефінансовані у банку за вигідною відсотковою ставкою;
- підвищенні рівня ліквідності активів.

Ефективність операції з обліку векселів підприємство-постачальник може оцінити порівняння додаткових доходів, які сподівається отримати від використання коштів протягом періоду, який залишається до кінця погашення векселя, з розміром дисконтної ціни [3, с. 83].

Форфейтинг – це придбання у кредитора боргу, вираженого в оборотному документі, на безповоротній основі [1, с. 33].

Форфейтинг полягає у трансформації комерційного кредиту в банківський кредит. У цьому випадку продаж боргу, оформленого оборотними документами (перевідним векселем або перевідним акредитивом), здійснюється на умовах відмови (або форфейтингу) банку від регресу вимог на кредитора (продавця продукції) у разі, якщо боржник (покупець) виявився неплатоспроможним. Але для того, щоб зменшити ризик можливих втрат при неповерненні частини боргу, банк вимагає значну знижку з ціни (дисконт). Величина цього дисконту і виступає ціною рефінансування дебіторської заборгованості за допомогою форфейтинга.

Форфейтингу властиві такі характерні ознаки:

- взаємозв'язок із зовнішньоторговельними операціями;
- договори форфейтингу укладаються переважно у вільно конвертованих валютах;
- основними документами, що застосовуються при здійсненні форфейтингових операцій, є векселі – прості та переказні;
- кредитування експортера здійснюється через купівлю векселів або інших боргових вимог на дисконтній основі;
- кредитування здійснюється на середньостроковій основі, як правило, на строк від шести місяців до п'яти років, а в деяких випадках – до семи років.

Зміст і послідовність здійснення форфейтингової операції:

- 1) експортер та імпортер домовляються про поставку товарів та порядок їх оплати;

- 2) експортер шукає форфейтера;
- 3) імпортер оформляє серію векселів та знаходить банк, який гарантує або авалує зазначені векселі;
- 4) направлення в банк експортера гарантованих або авальованих векселів;
- 5) поставка товарів;
- 6) дозвіл на передання векселів експортеру;
- 7) надання векселів експортеру;
- 8) продаж векселів експортером форфейтеру;
- 9) надходження коштів від проданих векселів.

Застосовуючи форфейтинг, підприємства можуть мати такі переваги:

- можливість одержання грошових коштів відразу після відвантаження продукції або надання послуг, що поліпшить ліквідність підприємства;
- при купівлі векселів застосовується фіксована облікова ставка, тобто дисконт є визначеною сумою і протягом усього терміну кредитування не змінюється, незважаючи на зміну ставок на ринку капіталів;
- відсутність ризиків, оскільки підприємство продає боргові вимоги форфейтеру на безповоротній основі, тобто без права регресу;
- відсутність витрат часу та коштів на управління дебіторською заборгованістю або на організацію її погашення;
- простота документації та оперативність її оформлення;
- робить зайвим експортне страхування.

Форфейтинг використовується при здійсненні довгострокових (багаторічних) експортних поставок і дозволяє експортерів негайно діставати грошові кошти шляхом обліку векселів. Однак його недоліком є висока вартість, тому підприємству-експортеру варто проконсультуватися з банком (факторинговою компанією) ще до початку переговорів з іноземним імпортером продукції, щоб мати можливість включити витрати по форфейтинговій операції у вартість контракту.

Для того щоб операції рефінансування в управлінні дебіторської заборгованості на підприємствах були ефективними, персоналу потрібно притримуватися таких принципів:

- загальні витрати на рефінансування не повинні перевищувати очікуваний прибуток від використання вивільнених коштів у господарському обороті;
- витрати на рефінансування не повинні перевищувати вартості короткострокових кредитів для підтримки платоспроможності підприємства до інкасації дебіторської заборгованості;
- витрати, на рефінансування не повинні перевищувати інфляційні втрати у випадку затримки платежів [4, с. 62].

Висновок. Склад дебіторської заборгованості впливає на фінансовий стан підприємства. Коли спостерігається збільшення дебіторської заборгованості та її частки в оборотних активах – це означає, що ведеться неефективна політика на підприємстві щодо покупців, збільшення обсягів реалізації або ж про неплатоспроможність частини покупців.

Для покращення фінансового стану підприємства необхідне ефективне управління дебіторською заборгованістю, яке передбачає мінімізацію ризиків виникнення прострочених боргів та рефінансування дебіторської заборгованості.

Використання форм рефінансування дебіторської заборгованості, які були розглянуті, не лише дасть змогу підприємствам уникнути кризових явищ, а й стане потужним поштовхом для його подальшого розвитку, отримання великих прибутків та збільшення ринкової вартості підприємств.

Одним із головних умов при управлінні дебіторською заборгованістю – створення чітких правил, яких підприємство буде жорстко дотримуватися. Дуже важливо, щоб ці правила були зрозумілі не тільки менеджерам підприємства, а й його клієнтам.

Список використаних джерел

1. Беялов Т.Е. Аналіз форм і методів управління дебіторською заборгованістю у складі оперативних фінансових активів корпорації / Т.Е. Беялов // *Актуальні проблеми економіки*. – 2005. – № 9 (51). – С. 30-36. – Бібліогр.: 9.
2. Белозерцев В.С. Проблеми управління дебіторською заборгованістю підприємств оптової торгівлі / В.С. Белозерцев. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: [+http://www.economy.nauka.com.ua/?n=10&y=2012](http://www.economy.nauka.com.ua/?n=10&y=2012). – Бібліогр.: 21.
3. Гнеушева І., Кацило О. Вплив застосування методів рефінансування дебіторської заборгованості на фінансову стійкість підприємства / І. Гнеушева, О. Кацило // *Економічний аналіз*. – 2011. – Вип. 8 (2). – ст.82-85. – Бібліогр.: 10.
4. Данильчук І.В. Рефінансування дебіторської заборгованості як засіб підвищення платоспроможності підприємств на сучасному етапі / І.В. Данильчук // *Економічний вісник університету*. 36. наук. праць. – 2013. – Вип. 20/1. – ст. 58-63. – Бібліогр.: 9.
5. Моїсеєнко Г.І. Дебіторська заборгованість: сутність та класифікація / Г. І.Моїсеєнко // *Науковий вісник Ужгородського університету*. Економіка. – 2010. – Вип. 29, Ч. 2 : Удосконалення обліку, аналізу, аудиту і звітності в сучасних умовах глобалізаційних процесів у світовій економіці. – С. 96–99.

6. Рибалко, О.М. Деякі аспекти ефективного управління дебіторською заборгованістю / О.М. Рибалко, М.Б. Сичова // Вісник Запорізького нац. університету: Економічні науки. – 2011. – N1(9). – С. 164-169. – Бібліогр.: 7.

7. Селезень О.М. Факторинг – як метод управління дебіторською заборгованістю / О.М. Селезень // Вісник СНАУ Серія Фінанси і кредит. – 2014. – с. 45. – Бібліогр.: 5.

References

1. Belyalov T.E. Analiz form i metodiv upravlinnya debitors'koyu zaborhovanistyu u skladi operatyvnykh finansovykh aktiviv korporatsiyi [Analysis of the forms and methods of management of accounts receivable as a part of the available financial assets of the corporation] // Aktual'ni problemy ekonomiky. – 2005. – № 9 (51). – S. 30-36.

2. Byelozertsev V.S. Problemy upravlinnya debitors'koyu zaborhovanistyu pidpryyemstv optovoyi torhivli [Problems of receivables of wholesale trade] : <http://www.economy.nayka.com.ua/?n=10&y=2012>.

3. Hnyeusheva I., Katsylo O. Vplyv zastosuvannya metodiv refinansuvannya debitors'koyi zaborhovanosti na finansovu stiykist' pidpryyemstva [The impact of application of the refinancing of receivables to the financial stability of the enterprise] // Ekonomichnyy analiz. - 2011. – Vyp. 8 (2). – s.82-85.

4. Danyl'chuk I.V. Refinansuvannya debitors'koyi zaborhovanosti yak zasib pidvyshchennya platospromozhnosti pidpryyemstv na suchasnomu etapi [Refinancing of receivables as a means of improving the solvency of the modern stage] // Ekonomichnyy visnyk universytetu. Zb. nauk. prats'. – 2013. – Vyp. 20/1. – s. 58-63.

5. Moiseyenko H.I. Debtors'ka zaborhovanist': sutnist' ta klasyfikatsiya [Accounts receivable: the nature and classification] // Naukovyy visnyk Uzhhorods'koho universytetu. Ekonomika. – 2010. – Vyp. 29, CH. 2 : Udoshkonalennya obliku, analizu, audytu i zvitnosti v suchasnykh umovakh hlobalizatsiynykh protsesiv u svitoviy ekonomitsi. – S. 96–99.

6. Rybalko, O. M. Deyaki aspekty efektyvnoho upravlinnya debitors'koyu zaborhovanistyu [Some aspects of good governance receivables] // Visnyk Zaporiz'koho nats. universytetu: Ekonomichni nauky. – 2011. – N1(9). – S. 164-169.

7. Selezhen' O.M. Faktorynh – yak metod upravlinnya debitors'koyu zaborhovanistyu [Factoring - a method of managing receivables] // Visnyk SNAU Seriya Finansy i kredyt. – 2014. – s. 45.

ДАНИ ПРО АВТОРА

Чередник Вікторія Анатоліївна – викладач кафедри обліку та оподаткування ДВНЗ «Переяслав-Хмельницький ДПУ імені Григорія Сковороди», м.Переяслав-Хмельницький

ДАННЫЕ ОБ АВТОРЕ

Чередник Виктория Анатольевна – преподаватель кафедры преподаватель кафедры учета и налогообложения ГВУЗ «Переяслав-Хмельницкий ГПУ имени Григория Сковороды», г.Переяслав-Хмельницкий

DATA ABOUT THE AUTHOR

Cherednyk Viktoriia Anatoliivna – a lecturer at the Department of lecturer in accounting and taxation of SHEE «Pereiaslav-Khmelytskyi Hryhorii Skovoroda State Pedagogical University», Pereiaslav-Khmelytskyi.

УДК 336.02.330.3

БЮДЖЕТНА ПОЛІТИКА В УМОВАХ ТРАНСФОРМАЦІЇ ЕКОНОМІКИ

**Чугунов І.Я.,
Брижан К.В.**

Предметом дослідження є теоретичні та практичні питання формування та реалізації бюджетної політики в умовах трансформації економіки.

Метою дослідження є розкриття сутності формування бюджетної політики як інструменту впливу на соціально-економічний розвиток країни.

Методи дослідження. У роботі застосовано сукупність наукових методів і підходів, тому числі системний, структурний, порівняльний, факторний методи, що дозволило реалізувати концептуальну єдність дослідження.

Результати роботи. Розкрито економічну сутність бюджетної політики як інструменту державного регулювання соціально-економічного розвитку країни, яка полягає у використанні інституційних важелів управління бюджетними ресурсами, що включають визначення цілей та напрямів суспільного розвитку, інноваційних завдань економічного зростання, прогнозних показників обсягів бюджетних асигнувань, державного фінансового контролю та оцінки ефективності використання бюджетних коштів. Узагальнено та систематизовано зарубіжний досвід впровадження